

VOLBY DO EU 2019

SMĚREM K UDRŽITELNÉMU CESTOVNÍMU RUCHU V EVROPĚ

ÚVOD

Cestovní ruch je stále významnějším odvětvím hospodářství, které jen v České republice generuje pro veřejné rozpočty více jak 100 mld. Kč ročně. Pohostinství, respektive ubytovací a stravovací služby, pak tvoří více než polovinu celkových příjmů z cestovního ruchu. Podpora cestovního ruchu ze strany státu je tedy přínosná nejen z pohledu zaměstnanosti, ale především také významná pro zajištění zdrojů příjmu veřejných financí. Možnosti udržitelnosti a dalšího rozvoje cestovního ruchu na národní úrovni značně ovlivňují také podpora, ale i případné regulace na úrovni Evropské unie, jejíž nedílnou součástí naše země je již patnáctým rokem.

V souvislosti s volbami do Evropského parlamentu spolupracovala Asociace hotelů a restaurací České republiky s evropskou konfederací HOTREC na tvorbě „White Papers“ – Bílé knihy pohostinství v Evropě. Tento dokument, jehož stručný souhrn Vám předkládáme, se zabývá prioritami, které by bylo dobré na evropské úrovni řešit v období let 2019 – 2024. Přicházíme nejen s požadavky a doporučením odborníků, ale zároveň nabízíme odbornou součinnost nejen ze strany AHR ČR, ale celé konfederace HOTREC. Naším cílem není pouze prosazování zájmů skupiny podnikatelů, ale otevřená debata, podložená konkrétními daty a argumenty, která by měla vést k dalšímu smysluplnému a udržitelnému rozvoji cestovního ruchu a jeho rozvoji ve prospěch všech občanů Evropské unie včetně České republiky.

Budeme rádi, pokud budeme mít společně příležitost na realizaci tohoto dokumentu v budoucnu spolupracovat a přispět tak ke zlepšování podmínek hlavně malého a středního podnikání v sektoru pohostinství.

Předem děkujeme za spolupráci a přejeme Vám hodně úspěchů

Václav Stárek

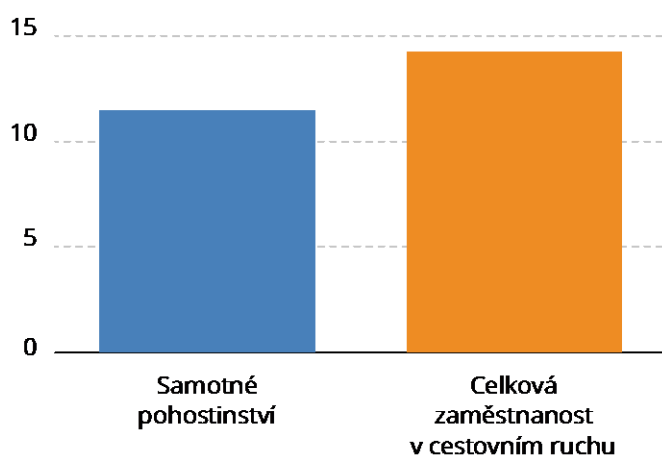
Prezident AHR ČR
Člen výkonného výboru HOTREC

CO POHOSTINSTVÍ DĚLÁ PRO SPOLEČNOST

Sektor pohostinství je jednou z klíčových hnacích sil evropského hospodářství, a to jak z hlediska zaměstnanosti, tak i z pohledu přímého přispění do ekonomiky (téměř 5% HDP*). Je skutečností, že odvětví pohostinství samotné vytvořilo mezi lety 2013 až 2016 celkem 1,6 milionu nových pracovních míst, přičemž počet jeho pracovníků vzrostl z 10,3 milionu zaměstnanců na 11,9 milionu, zatímco počet podniků vzrostl z 1,82 na téměř 2 miliony subjektů. Společně s cestovním ruchem je sektor pohostinství třetí nejsilnější socioekonomickou aktivitou v EU.

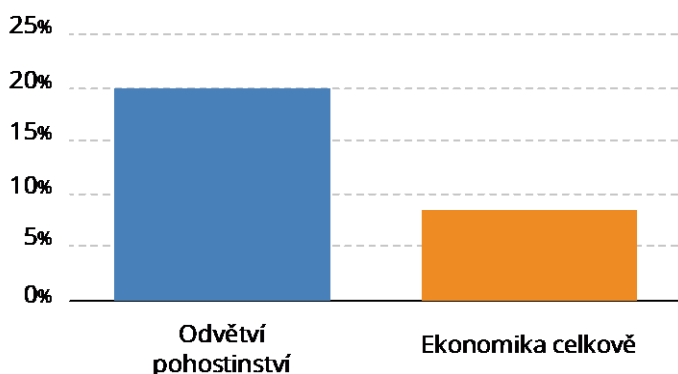
Sektor, který v Evropě zaměstnává 11,9 milionu pracovníků

Zaměstnanost v cestovním ruchu (v milionech pracovníků)

Pohostinství je obzvláště významným odvětvím z hlediska zaměstnanosti. Pohostinské podniky samotné zajišťují přímo 11,9 milionu pracovních míst, což představuje 80% celkového objemu pracovních sil EU v oblasti cestovního ruchu. Sektor se skládá z 2 milionů podniků, z nichž 90% tvoří mikro-podniky, mezi nimiž je 200 000 hotelů a téměř 1 milion restaurací a podobných zařízení.

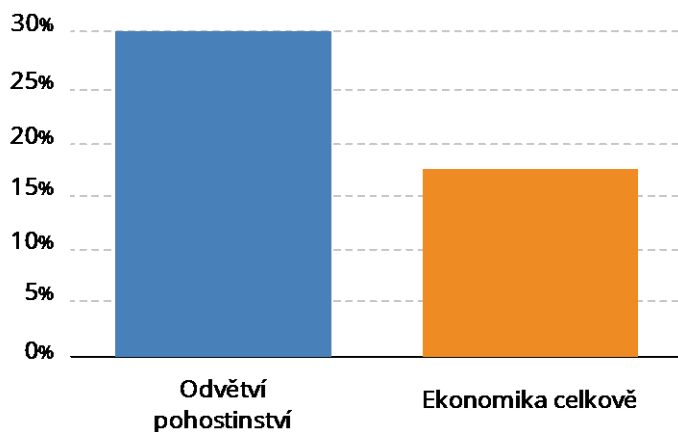
Sektor přinášející práci mladým: 20% pracovníků je mladších 25 let

V ekonomice celkově představovala míra nezaměstnanosti osob starších 25 let v roce 2017 hodnotu 6,8%, přičemž nezaměstnanost mladistvých (osob mladších 25 let) byla v EU na hodnotě 16,8%. Naopak, zatímco v ekonomice celkově je pouze 8,2% zaměstnaných osob mladších 25 let, obdobný údaj v odvětví pohostinství činí 20,2%. To dokládá velký potenciál tohoto odvětví pro boj s nezaměstnaností mládeže.

Klíčový hráč pro sociální začlenění:

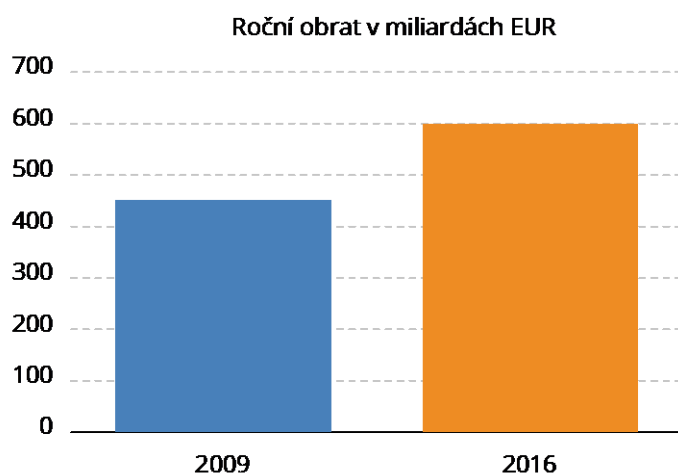
30% pracovníků je relativně nekvalifikovaných

Sektor pohostinství sehrává důležitou roli v oblasti sociální inkluze, kdy nabízí první pracovní zkušenost mnoha mladým lidem. Také nabízí pracovní místa relativně nekvalifikovaným osobám, neboť 30,2% z nich má nižší střední vzdělání nebo ještě méně, v porovnání se 17,7% v ekonomice celkově. V neposlední řadě je pak odvětví pohostinství také významným zaměstnavatelem žen. Zatímco v ekonomice celkově je 46% zaměstnanců tvořeno ženami, v odvětví pohostinství tento údaj vzrůstá na hodnotu 54,1%.

Klíčový podporovatel růstu v Evropě:

obrat + 35% za 7 let

**všechny uvedené údaje pocházejí od Eurostatu*

Evropské odvětví pohostinství je klíčovým přispěvatelem k růstu v Evropě. Od roku 2009 do roku 2016 se obrat evropského sektoru pohostinství zvýšil o více než 35% a v roce 2016 dosáhl celkem 605 miliard EUR.

HOTREC vyzývá EU, aby inovace považovala za základ udržitelného cestovního ruchu

Ve světě změn poháněných technologiemi, v němž počet cestujících již překračuje hranici 1 miliardy ročně, učinila rychle se vyvíjející digitální ekonomika z online platform bránu k rozvoji cestovního ruchu, která je hnacím motorem růstu, často však i škodlivým a nekontrolovaným způsobem. Prostřednictvím tohoto dokumentu vyzývá konfederace HOTREC orgány EU k tomu, aby dohlédly na to, že se on-line platformy zaváží ke spravedlivým a transparentním vztahům B2B (mezi firmami) a B2C (mezi firmami a spotřebiteli) v důsledku implementace Nařízení o vztazích mezi platformami a obchodními partnery, jakož i k plnění závazků Airbnb vyplývajících z výzvy Evropské komise a orgánů na ochranu spotřebitelů EU z července 2018.

Je nutné nově přemýšlet o subsidiaritě a o uplatňování pravomocí EU tak, aby bylo zajištěno, že se činnosti EU budou primárně zaměřovat skutečně na přeshraniční otázky, protože je prosazování subsidiarity nezbytné např. u sociálních záležitostí. Dále by v sektoru pohostinství měla mít přednost zásada „myslet nejprve v malém“ (Think Small First), neboť 1,8 milionu podniků v sektoru představují mikro-podniky, a cílem by mělo být omezovat byrokracii a poskytovat členským státům rámec pro podporu podnikání jakožto prioritu pro podporu inovací.

Tímto dokumentem také pohostinské odvětví vyzývá instituce EU k tomu, aby boj proti nedostatku kvalifikovaných pracovních sil považovaly za klíčovou prioritu, a aby také podporovaly flexibilní pracovní schémata jakožto odpověď na specifickou tohoto odvětví.

Další zásadní prioritou je udržitelnost. Aby bylo možno navázat na opatření přijatá v rámci cyklické ekonomiky s cílem omezovat plýtvání potravinami a zlepšovat energetickou účinnost, konfederace HOTREC vyzývá instituce EU, aby podporovaly odvětví v dalším rozvíjení dobrovolných iniciativ v oblasti zdravé výživy a životních stylů. HOTREC rovněž vyzývá instituce EU k tomu, aby se vypořádaly s překračováním kapacity cestovního ruchu (overtourism) a otevírá debatu o svých 5 doporučeních adresovaných legislativcům a osobám, které mají vliv na rozhodování.

V neposlední řadě výkonný výbor Hotrec vyzývá instituce EU k tomu, aby investovaly do velkých datových souborů, které pomohou lépe spravovat toky cestovního ruchu, aby nezapomínaly na nezbytné investice tak, aby se odvětví stalo průmyslem budoucnosti, a to např. rozvíjením výzkumu umělé inteligence.

HOTREC se těší na úzkou spolupráci s institucemi EU pro budování lepší a udržitelné Evropy

Jens Zimmer Christensen President of HOTREC President of Horesta Denmark	Marc Van Muylders Vice-President of HOTREC Vice President of HORECA Bruxelles	Adrian Cummins Treasurer of HOTREC CEO of Restaurant Association of Ireland (RAI)
Julian Bystrzanowski ExCom Member Vice-President Chamber of Commerce of the Polish Hotel Industry (IGHP)	Antonio Flamini ExCom Member Member of the bureau of Federazione Italiana Pubblici Esercizi (FIPE)	Ramón Estalella Halffter ExCom Member CEO of Confederación Española de Hoteles y Alojamientos Turísticos (CEHAT)
Samuel Lacombe ExCom Member Vice-President of Groupement National des Chaines (GNC)	Markus Luthe ExCom Member CEO of Hotelverband Deutschland (IHA)	Václav Stárek ExCom Member President of The Czech Association of Hotels & Restaurants (AHRCR)
Morten Thorvaldsen ExCom Member Vice-President of Norwegian Hospitality Association (NHO)	Alexandros Vassilikos ExCom Member President of Hellenic Chamber of Hotels (HCH)	Joan Gaspart ExCom Observer Vice President of the European Hospitality Foundation (EHF)

MANDÁT EU 2019-2024:

5 priorit pro legislativce a osoby s rozhodovacími pravomocemi v EU

Trvalé partnerství mezi odvětvím pohostinství a institucemi EU je nezbytné k udržování a dalšímu podporování přispění tohoto odvětví k celkovému růstu i k růstu zaměstnanosti v Evropě. Samotný sektor pohostinství vytvořil mezi lety 2013 až 2016 celkem 1,6 milionu pracovních míst, čímž jeho pracovní síla vzrostla z 10,3 milionu zaměstnanců v roce 2013 na 11,9 milionu v roce 2016. HOTREC navrhuje 5 priorit, které by se měly stát základem tohoto trvalého partnerství, jehož cílem je učinit inovace základním kamenem udržitelného cestovního ruchu a aktivit EU v příštích 5 letech.

Hlavní prioritou odvětví je implementace legislativního rámce, který iniciovala Evropská komise v roce 2018 pro řešení negativních stránek „kolaborativní“ ekonomiky a zajištění transparentnosti a spravedlnosti smluvních vztahů, jež platformy uzavírají s hotelovými a restauračními podniky. To je klíčové pro to, aby se jednotný trh EU stal vhodným pro malé podniky a mikro-podniky fungující v pohostinství, jejichž počet v roce 2016 dosáhl 2 milionů. Je to také předpokladem pro podporu investic a zakotvení inovací při současném zajištění spravedlivých tržních podmínek a lepšího řízení toků cestovního ruchu, což přispívá k udržitelnému cestovnímu ruchu.

Pro další zajišťování udržitelného cestovního ruchu by se aktivity EU měly rovněž zaměřit na zvyšování odborné kvalifikace pracovníků v oblasti pohostinství a cestovního ruchu formou přístupu založeného na současném využívání většího počtu zainteresovaných subjektů (multi-stakeholders), jenž by nabízel různé možnosti financování. Instituce EU by kromě toho měly podporovat sektor v jeho úsilí o podporu zdravých životních stylů a výživy prostřednictvím dobrovolných iniciativ, namísto využívání přístupu „shora dolů“ cestou regulace.

Rovněž je nutný skutečně inovativní program lepší regulace, jenž by ctil tu skutečnost, že subsidiarita musí mít za jistých okolností přednost. Činnost EU je nezbytná pro řešení velkých přeshraničních problémů a pro zachování jednotného trhu. Běžné problémy veřejné politiky s omezeným přeshraničním dopadem však nemusí být nutně řešené formou celoevropských právních předpisů.

Rada HOTREC vyzývá nově zvolený Evropský parlament a Evropskou komisi k implementaci tohoto programu veřejné politiky tak, aby bylo zajištěno, že inovace budou na vrcholu programu EU a udržitelný cestovní ruch se bude moci stát vlajkovou lodí evropského rozvoje cestovního ruchu ku prospěchu občanů.

Pokud jde o mandát EU pro období 2014-2019, instituce EU s přihlédnutím k tomuto cíli získají silnou podporu evropského odvětví pohostinství, které bude dále vytvářet nová pracovní místa a zajišťovat růst.

1 - KOLABORATIVNÍ EKONOMIKA

- implementovat opatření přijatá Evropskou komisí v roce 2018, která zajistí zodpovědný a udržitelný cestovní ruch

Práce na evropské i národní úrovni musejí nadále pokračovat, aby byly zajištěny rovné podmínky v stále profesionalizovanější „kolaborativní“ ekonomice. Jelikož se velké počty poskytovatelů operujících v rámci „kolaborativní“ ekonomiky začínají podobat mikro-podnikům, legislativci musejí zajistit, aby pravidelné/profesionální činnosti podléhaly podobným pravidlům a povinnostem jako regulované podniky, což jsou často mikro-podniky, které poskytují obdobné služby.

Co je důležité pro sektor ubytování, to je důležité také pro potravinářské služby (t.j. „sdílení pokrmů“/domácí restaurace) - rostoucí problém v Evropě. Několik studií ukazuje, že např. v oblasti turistického ubytování je podíl „peerů“, kteří nabízejí několik nemovitostí ke krátkodobému pronájmu, čím dál vyšší. Nevyvážené a nedostatečně regulované trhy narušují konkurenci v podmínkách nabídky a rovněž zadržují finanční zdroje pro nezbytné inovace v regulovaném sektoru. V neposlední řadě neregulovaná „kolaborativní“ ekonomika také přispívá k přetížených některých destinací (overtourism).

Směr, jež vytyčila Evropská komise během předchozího mandátu EU, musí pokračovat i nadále, aby byly zajištěny vyvážené a spravedlivé evropské trhy, ochrana zájmů místních obyvatel a občanů, a aby byly lépe řízeny toky cestovního ruchu.

Pro dosažení tohoto cíle je nutná revize směrnice o elektronickém obchodu (E-Commerce Directive) tak, aby platformy převzaly zodpovědnost a záruky za roli, kterou plní nad rámec funkce zprostředkovatele služeb. Nezbytná opatření, která jsou v zájmu veřejnosti, a která by měla být podniknuta na národní/místní úrovni, by měla být příslušnými orgány řízena tak, aby přinášela rychlá řešení prostřednictvím přístupu založeného na více zainteresovaných subjektech (multi-stakeholders).

Konfederace HOTREC bude i nadále sehrávat proaktivní roli v úsilí o dosažení udržitelné a zodpovědné „kolaborativní“ ekonomiky a bude k dispozici pro jakoukoliv výměnu názorů rovněž v období let 2019-2024.

2 - LEPŠÍ REGULACE

- je nutné se nově zamyslet nad subsidiaritou a uplatňováním pravomocí EU

Před pěti lety slíbila nově jmenovaná Junckerova komise, že bude jednat „velkým způsobem o velkých věcech a malým způsobem o malých“. Určitých výsledků bylo dosaženo prostřednictvím programu REFIT a cestou kratšího, přitom však cílenějšího legislativního programu. Stále však není výjimkou, že se setkáváme s legislativními návrhy EU, u nichž „evropská“ přidaná hodnota není zřejmá. To nejenže nepomáhá evropskému projektu, ale má to také dopad na místní firmy, které jsou konfrontovány s novými standardy typu „jedna velikost pro všechny“ u všech regulačních požadavků, což také brání inovacím.

Je proto nutný program lepší regulace. Ten by měl zahrnovat nový pohled na subsidiaritu i na to, jakým způsobem jsou uplatňovány legislativní kompetence EU pro zajištění toho, aby se opatření EU zaměřovala především na přes-hraniční otázky. Rovněž by měl být lépe zohledněn dopad horizontální legislativy na odvětví a měly by být povolovány výjimky kdykoli bude zjištěn negativní dopad na místní podniky, které nefungují v přes-hraničním režimu. Regulační opatření EU by měla být vyhrazena pro řešení velkých přes-hraničních problémů.

3 - DIGITALIZACE

- revidovat regulační rámec EU s cílem identifikovat odpovědnosti platforem a zajistit spravedlivější a vyváženější digitální jednotný trh

Online platformy hrají v ekonomice stále významnější roli, kdy hodnota trhu elektronického obchodování již v roce 2016 dosáhla 500 miliard EUR. Vliv, úloha a tudíž i odpovědnosti platforem za poslední roky enormně vzrostly. Staré předpisy, které jsou stále v platnosti, jako je směrnice o elektronickém obchodu z roku 2000, nemusejí vždy nabízet přiměřené odpovědi na dnešní výzvy a nové situace. Proto je zásadní měrou důležité revidovat legislativní předpisy s ohledem na nové tržní podmínky a vyžadovat od on-line platforem tržní odpovědnost odrážející jejich skutečný vliv a roli.

Je zapotřebí lepší rovnováhy a neustálého sledování vývoje v oblasti online platforem, aby bylo možné přizpůsobovat se měnícím se podmínkám a chránit zájmy všech podniků i občanů. S ohledem na tento cíl vyzývá konfederace HOTREC orgány EU k tomu, aby přijaly opatření formou zahájení nezbytného přezkumu směrnice o elektronickém obchodování a napomohly tak dalšímu vyvažování trhu mezi dominantními online platformami a miliony organizací, zejména malých podniků a mikro-podniků v Evropě tak, aby byla zajištěna řádná ochrana proti nečestným praktikám.

HOTREC se domnívá, že rámec EU se musí průběžně přizpůsobovat tržnímu vývoji a musí být řádně implementován tak, aby se zohledňovala odpovědnost on-line platforem ve světle měnících se podmínek panujících na trhu. Spravedlnost v ekonomice platforem je zásadní pro to, aby podniky investovaly dostatečné zdroje, a to mimo jiné i do svých vlastních inovací.

4 - POTRAVINOVÁ POLITIKA

- podporovat dobrovolné iniciativy týkající se životosprávy a výživy zaměřené na místní potravinářské služby namísto horizontálních legislativních předpisů EU

Spokojenost zákazníků je hlavním cílem 2 milionů podniků sektoru pohostinství v Evropě, jenž zahrnuje téměř 1 milion restaurací a podobných zařízení. S ohledem na tento cíl podpořilo evropské pohostinství nedávnou evropskou legislativu týkající se řízení rizik spojených s akrylamidy v potravinách. To dokládá, že se odvětví v otázkách bezpečnosti chová zodpovědně.

Pokud se týče boje proti obezitě, což je jedna z hlavních současných výzev v oblasti zdraví veřejnosti, naše odvětví se plně angažuje na národní i místní úrovni v propagování zdravé výživy a životních stylů prostřednictvím různých akcí a projektů, a bude nadále rozvíjet svoje dobrovolné kampaně i v průběhu příštího mandátu EU. To ocenil komisař Andriuskaitis, který v roce 2017 vyzval konfederaci HOTREC, aby se připojila k platformě EU pro otázky životosprávy, tělesných aktivit a zdraví, a naplnila závazek prezentovat panorama aktivit svých členů namířených na podporu zdravé životosprávy.

To je dokladem toho, že dobrovolná opatření, jako jsou ta, která evropské odvětví pohostinství spolu s Evropskou federací potravinových bank (FEBA) inspirovala ke snižování objemu potravinového odpadu a rozvoji dárcovství potravin, se ukazují účinná, a v tomto případě tedy příznivě nahrazují celoevropskou legislativu. Je skutečností, že pohostinské podniky často vyrábějí nestandardní pokrmy založené na místních gastronomických očekáváních a na dostupnosti sezónních produktů. Jedná se typicky o drobné místní poskytovatele služeb, kteří již jsou jako takoví regulováni. Proto, pokud nebudou existovat rizika ohrožující integritu jednotného trhu, by měly instituce EU podporovat dobrovolné odvětvové iniciativy namísto horizontálních legislativních předpisů EU, které mohou mít dopad na místní podniky.

5 - SOCIÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

- řešení otázky nedostatku kvalifikovaných pracovních sil povýšit na skutečně celoevropské téma

Navzdory skutečnosti, že sektor pohostinství zastupuje 2 miliony podniků, z nichž 90% jsou mikro-podniky, a že již zajišťuje 11,9 milionu pracovních míst, snaží se přilákat a udržet další pracovníky. Technologické změny si vyžádaly novou potřebu takových digitálních dovedností, které dokáží reagovat na požadavky zákazníků a umožňují lepší zviditelnění na online trhu. Rovněž společenské změny s sebou přinášejí nové požadavky, například ve stravovacích službách, kde chybějí kvalifikovaní kuchaři. Je skutečností, že i když je průměrná míra neobsazených pracovních míst v ubytovacích kapacitách a v odvětví potravinářských služeb v EU 1,7%, v Belgii dosahuje 3%, v Německu 4,4% a v Řecku 7,4%.

Je třeba vytvořit silnou politiku EU, která by cestovnímu ruchu pomohla inovovat, přilákat, vyškolit a udržet pracovní síly. Řešení přicházejí v podobě finančních prostředků z EU, které jsou schopné financovat rozsáhlá školení (např. v oblasti digitálních a interpersonálních dovedností, jazyků); v podobě podpory kvalitních, nákladově efektivních a atraktivních učňovských vzdělávacích programů, odborného vzdělávání a odborné přípravy (OVP); v podobě propagování již existujících nástrojů (např. evropský pas dovedností v pohostinství, který umožňuje zaměstnavatelům a uchazečům o zaměstnání, aby se na trhu práce propojili); v podobě usnadnění přechodu od vzdělávání k pracovnímu zapojení s cílem uspokojit poptávku na trhu práce; či v podobě předvídání a rozpoznávání vznikajících potřeb nových dovedností. Současně by EU měla zajistit možnost využívat pružná pracovní schémata, aby pomohla odvětví čelit výzvě v podobě sezónnosti i té skutečnosti, že zákazníci očekávají, že pohostinské podniky budou mít otevřeno i mimo běžnou pracovní dobu, včetně víkendů. Obecně by orgány EU měly podporovat spouštění takových kampaní, jejichž cílem je zlepšování image pohostinství a odvětví cestovního ruchu.